

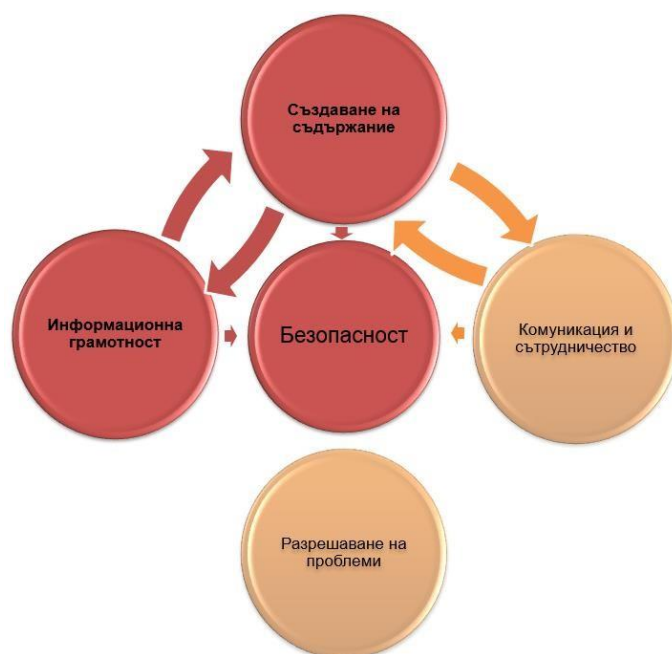
План на урок: Природни области в България - обобщение

(Критично мислене в дигиталната епоха)

Критичното мислене е една от ключовите компетентности, които се изтъкват, когато стане дума за дигитална и/или медийна грамотност. Това е напълно резонно, имайки предвид ролята на информацията в дигиталната епоха и съответно важността на критичният анализ и оценката на информация. Данните на Националното представително изследване „Децата на България онлайн“ не показват високо ниво на критично мислене у българските деца. Въпреки че те са заливани от постоянен информационен поток, около половината от тях не могат да преценят дали това, което четат в интернет, е истина или не.

Фигура 1 показва взаимосвързката между дигитално-медийните компетентности за критично мислене и конкретни учебни и урочни цели, извлечени от елементите на тези компетентности, а именно: търсене, анализ, синтез и оценка на информация, различаване между данни, които може и които не трябва да се споделят онлайн, създаване на дигитално съдържание от два или повече източника. За развиване на тези умения в предложеният урочен план се използва учебно съдържание от Човекът и обществото (Природни области в България) за 4. клас.

Фигура 1 Критично мислене в дигиталната епоха

Цел на урока: Учениците използват поне 3 стратегии за търсене на информация в интернет за природно-географските обекти и да създадат мисловна карта за тяхното местоположение, природни особености, трудова дейност, по-големи населени места и защитени територии.

Връзка с учебното съдържание

Предмет	Тема по учебна програма	Компетентност по учебна програма	Дигитално – медийни компетентност
Човекът и обществото	Природни области в България - обобщение	Развива умения за тематично обобщаване. Обобщават знания за природните особености, за свързаните с тях трудови дейности и за най-големите градове в областите; Знаят добре основните понятия въведени в раздела и последователността, в която се описват природни области.	Информационна грамотност, комуникация и сътрудничество, създаване на съдържание

Среда/материали: бяла дъска, маркери, таблети, бели листове, флипчарт със стратегии за търсене на информация и попълнени от децата копия на Приложение 1 – Работен лист "Природни области в България", атласи, природно-географска ката;

Понятия: природна област, природни особености, трудови дейности;

Предварителна подготовка: Поради спецификата и обема на темата тя е разгърната в 2 учебни часа.

В първия час учениците работят върху изработката на релефен 3D модел на природните области в България. Те са разделени на 5 групи, като всяка група работи върху конкретна област.

През втория час започваме с кратък преговор чрез предварително направена игра в Kahoot.

Ход на урока:

Въвеждаща дейност (припомняне) – 7-10 минути	
Учител	Ученици
<p>Въвежда темата, като обяснява, че днес децата ще се превърнат отново в изследователи и след като в предходния час са картографирали природните области в България, сега те ще изследват конкретни географски обекти, трудова дейност, по-големи населени места и защитени територии. Актуализираме знания чрез кратка игра в Kahoot (образователна онлайн игра).</p> <p>Следва мозъчна атака с цел извличане на 4-5 ефективни стратегии за търсене на информация в интернет. Примерни въпроси: „Какво правите, когато искате да намерите информация в интернет?“ „Пишем ли нещо някъде? Къде? Дайте примери за търсачки. Какво пишем? Цели изречения? Думи? Как можем да наречем такива „важни“ думи?“, „Да кажем, че искаме да разберем от къде извира река</p>	<p>Учениците са разделени в 5 групи за петте природно-географски области:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дунавска равнина - Старопланинска област - Преходна област - Рило-Родопска област - Черноморско крайбрежие <p>Като в Kahoot те играят отборно, разделени на същия принцип.</p> <p>Чрез насочващите въпроси от мозъчната атака се очаква учениците да достигнат до следните (или подобни) стратегии:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Използване на търсачка 2. Търсене с ключови думи 3. Проверка в повече от един източник 4. Използване на онлайн енциклопедии

<p>Искър. Дайте примери за (ключови) думи, които да използваме при търсене.“</p> <p>„Достатъчно ли е да проверим на едно място (източник)? Защо? Колко източника са достатъчни? Какви? Къде обикновено търсим информация за природата? В какви книги?“</p> <p>Записва стратегиите на флипчарт.</p>	
Основна дейност (търсене на онлайн информация в групи) – 15-18 минути	
Учител	Ученици
<p>Разделя класа на 5 групи, така че да има компютър за всяка група.</p> <p>Раздава по едно копие на разпечатано Приложение 1 на група. Уточнява природно-географската област на групата.</p> <p>Раздава Приложение 2 (съдържа информация, която учениците попълват: заглавието на конкретната област, къде е разположена и кои са нейните границите, природни особености, трудова дейност, по-големи населени места и защитени територии.)</p> <p>Преминава през процеса на търсене с децата, като извлича стъпките чрез дискусия. Примерни въпроси: „Какво правим първо? След като влезем в търсачка, какви ключови думи може да използваме? Опитайте вие. Какво открихте? Какви източници използвахте? Някой използва ли онлайн енциклопедия?“</p> <p>Дава инструкции за работа.</p>	<p>Преди стартиране на груповата работа децата търсят информация в интернет според дадения пример от учителя.</p> <p>Следват инструкциите:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Отговарят на въпросите от Приложение 1, като използват поне 3 от стратегиите за търсене, написани на дъската. • Записват отговора във формата на изречение. • Записват използваните стратегии за търсене в определеното поле от Приложение 1. • Изписват уебсайтовете, откъдето за взели информацията, в поле “Източници” от Приложение 1. • Едновременно попълват Приложение 2.
Заклучителна дейност (рефлексия) – 10-15 минути	
Учител	Ученик
<p>Разпитва групите какви стратегии са използвали:</p> <p>1. Търсачка – „Кои търсачки са използвахте?“.</p>	<p>След вдигане на ръка, представители на групите отговарят на въпроси за всяка от използваните стратегии:</p> <p>1. Вероятно масово ще отговорят “Google” – ако</p>

2. Ключови думи (по-дълга дискусия) – „Какви ключови думи използвахте? Използвахте ли различни ключови думи за различните въпроси? Дайте примери. Какво най-много ви затрудни?“

Добре е да бъдат разгледани примери на поне 2 от групите, като особено полезно би било да са използвали стратегията по различен начин (напр. група 1 просто е написала „Марица“, а група 2 е използвала различни ключови думи за различните въпроси – „Марица“, „Рила“; „връх в Рила“, „Марица извира“ и т.н.). След споделяне на примерите, учителят може да предложи други ключови думи, така че да се видят различните резултати при търсене.

3. Източници / Енциклопедия (обсъждането на стратегии 3 и 4 може да се проведе едновременно). Примерни въпроси: „Какви източници намерихте? Кои други групи използваха този източник? Успяхте ли да намерите онлайн енциклопедии? Имаше ли разлика между източниците? Имаше ли противоречие в източниците?“
Ако децата са използвали неподходящ източник, това е чудесна възможност да се обсъди, че някои източници са подходящи за конкретното търсене (и по принцип), а други не, като това зависи и от използваните ключови думи.

За финал учителят провежда кратка дискусия за обобщената информация за природно-географските обекти.

са използвали и други търсачки, това може да е полезно при дискусията на различните източници.

2. Споделят ключовите думи, които са използвали и преживяванията си. Всички групи изпробват ключовите думи, предложени от учителя и сравняват резултатите от търсенето.

3. Очаквани източници: Уикипедия и други източници, а също така и неподходящи източници. Може децата да отворят някои от източниците, които са излезли от използваните ключови думи в предишната част на дискусията и да ги използват по време на обсъждането.

Децата представят с няколко изречения какво са направили.

Продуктите от груповата работа се събират и прикрепят към релефния модел, който се сглобява и остава в стаята. Учениците могат да го използват за по-подробна работа на по-късен етап.

Разработил: Зорница Владимирова, 14 СУ „ Проф. д-р Асен Златаров“, гр. София

